A. D. 1928 CURRENDA Nrus XII

PISMO URZĘDOWE TARNOWSKIEJ KURJI DIECEZJALNEJ

Rozporządzenie Wojsk. Kurji Biskupiej w sprawie Mszy św. polowych

Dekret św. Kongregacji Sakramentów z dnia 26 lipca 1924 r., wyjaśniając kanon 822 nowego prawa, określa dokładnie, w jakich warunkach biskupi mogą udzielać pozwolenia na odprawianie Mszy św. poza kościołem lub kaplicą, czyli t. zw. Mszy św. polowych.

Zgodnie z najstarszą tradycją kościelną właściwem miejscem, przeznaczonem do sprawowania Najświętszej Ofiary jest kościół.

Prawdą jest, że niekiedy udzielano przywileju, zwłaszcza zakonnikom, odprawianie Mszy św. poza kościołem, ale Sobór Trydencki na sesji XXII, przywracając dawną karność kościelną, cofnął wspomniane przywileje, a Biskupom zabronił udzielania pozwoleń na odprawianie Mszy św. poza miejscem, przeznaczonem dla kultu religijnego.

Po Soborze Trydenckim Papieże udzielali wprawdzie pozwoleń na odprawianie Mszy św. sub dio, ale tylko w poszczególnych wypadkach i równocześnie przypominali zasadnicze prawo karności kościelnej, dotyczące miejsca odprawiania Mszy św., podkreślając, że tylko w wyjątkowych okolicznościach dla słusznych przyczyn, można uzyskać pozwolenie na sprawowanie Najświętszej ofiary poza kościołem.

Tę tradycyjną karność Kościoła, uświęconą wiekami, krótko lecz treściwie, ujął kanon 822 N. P. w słowach: „Mszę św. należy odprawiać na ołtarzu konsekrowanym w kościele lub kaplicy“; tenże sam kanon w § 4 wskazuje, pod jakiemi warunkami przysługuje Biskupom prawo udzielania pozwoleń na odprawianie Mszy św. poza kościołem, względnie kaplicą.

Otóż miarodajnym sprawdzianem dla Biskupa w ocenie słusznej przyczyny jest przedewszystkiem dobro duchowe wiernych, związane z kultem Bożym; nie wystarcza natomiast jedynie ta okoliczność, że nabożeństwo urządza się z okazji uroczystości narodowych czy społecznych. Dobro zaś duchowe wiernych wchodzi w grę wtedy, gdy większa ilość osób nie mogłaby być obecną na Mszy św., zwłaszcza w niedziele i święta, z powodu szczupłości kościoła, względnie wielkiej liczby uczestników. Zdarzyć się to może przy uroczystościach poświęcenia sztandarów, przysięgi rekrutów, gdy żołnierz jest pod bronią itd. Niemniej słuszną przyczyną będzie wielka odległość od kościoła w czasie, gdy wojsko odbywa manewry.

W tych wypadkach pozwolenia na odprawianie Mszy św. polowej udziela Biskup diecezjalny, jeśli chodzi o Mszę św. dla osób, podlegających jego władzy, a dla wojska na terytorjum wojskowem Biskup polowy.

Z naciskiem należy zaznaczyć, że dla organizacji, czy formacji, składających się z członków, nie należących do służby czynnej w wojsku, a więc dla przysposobienia wojskowego, harcerzy, oficerów rezerwy, wojskowych emerytów, weteranów, kompe-

tentną władzą do udzielania wspomnianego pozwolenia jest Biskup tej diecezji, w której ma być odprawiona Msza św. poza kościołem lub kaplicą.

Wybór miejsca odpowiedniego na odprawianie Mszy św. polowej należy do Biskupa, na którego terytorjum odprawia się Msza św. polowa; tenże określa je w porozumieniu z petentem i podaje do wiadomości osób zainteresowanych.

Wobec rozporządzenia św. Kongregacji Sakramentów, niniejszem pismem odwołuję uprzednio dane ogólne pozwolenie na odprawianie Mszy św. polowych i polecam, by Księża Kapelani w każdym poszczególnym wypadku odnosili się z prośbą o pozwolenie odprawiania Mszy św. polowej do Biskupa polowego.

Warszawa, 1 października 1928 r. † *STANISŁAW GALL*

Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 8. lutego 1928 r. (Nr. IV. S. W. 373/28)

w sprawie programu studjów i egzaminów na wydziałach teologji katolickiej w Uniwersytetach na stopień magistra teologji

Zgodnie z art. 114 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o Szkołach Akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 82 poz. 494) zarządzam co następuje:

§ 1. Niższym stopniem naukowym, przewidzianym w art. 95 ustawy o Szkołach Akademickich, jest na wydziałach teologicznych stopień magistra teologji.

Stopień magistra teologji jest dowodem zakończenia studjów wyższych teologicznych, oraz warunkiem uzyskania wyższego stopnia naukowego z teologji (stopień doktora), przewidzianego w tymże artykule ustawy o Szkołach Akademickich.

§ 2. Uzyskanie przez studenta stopnia magistra teologji jest uwarunkowane:

a) zaliczeniem przesłuchanych w charakterze studenta 15 trymestrów wykładów teologji z zastosowaniem się do programu studjów, określonego w § 6 niniejszego rozporządzenia.

b) przyjęciem pracy magisterskiej i

c) zdaniem z wynikiem pomyślnym przepisanych programem egzaminów.

§ 3. Student teologji, pragnący otrzymać stopień magistra na wydziale teologicznym, powinien uczęszczać na wspomniany wydział przynajmniej przez trzy ostatnie semestry i złożyć pracę magisterską.

Rada Wydziałowa może uznać studja teologiczne w uniwersytetach zagranicznych, seminarjach biskupich lub w szkołach zakonnych w całości lub w części za równorzędne, o ile czynią zadość wymaganiom programu studjów na wydziale teologicznym Uniwersytetów państwowych polskich.

§ 4. Egzaminy, przewidziane w § 2 p *c)* niniejszego rozporządzenia, student zdaje z każdego przedmiotu, wchodzącego w skład programu magisterjum teologicznego w toku studjów.

Jako dowód zdania egzaminów z pomyślnym wynikiem, student otrzymuje odpowiednie świadectwo z egzaminu.

§ 5. Student może się zgłosić do Komisji Egzaminacyjnej w celu otrzymania tematu pracy magisterskiej po pierwszym roku studjów.

Temat pracy student obiera z dziedziny któregokolwiek przedmiotu, wykładanego na wydziale. Komisja Egzaminacyjna zatwierdza temat.

Praca magisterska powinna wykazać, że student zna metody naukowe i umie się niemi posługiwać, tudzież, że opanował dokładnie przedmiot swej pracy. Prace ocenia Komisja Egzaminacyjna na wniosek właściwego profesora.

Za pracę magisterską może być uznana przez Komisję Egzaminacyjną na wniosek właściwego profesora poważniejsza praca seminaryjna lub jakakolwiek inna praca studenta.

Komisja Egzaminacyjna może zarządzić przeprowadzenie ze studentem dyskusji na temat jego pracy magisterskiej.

Gdyby praca magisterska została odrzucona, może student przedstawić tę samą pracę poprawioną lub inną ponownie, ale nie wcześniej, niż po upływie trzech miesięcy. Po raz trzeci może student przedstawić pracę magisterską tylko na podstawie osobnej uchwały Rady Wydziałowej, na wniosek właściwego profesora.

§ 6. Egzaminy z zakresu teologji katolickiej na stopień magistra teologji są następujące: 1. Filozofja chrześcijańska i historja filozojji. 2. Nauki biblijne Starego Zakonu. 3. Nauki biblijne Nowego Zakonu. 4. Historja Kościoła Katolickiego. 5. Teologja fundamentalna (apologetyka). 6. Teologja dogmatyczna. 7. Teologja moralna ogólna i szczegółowa. 8. Prawo Kanoniczne. 9. Teologja pastoralna z liturgiką i homiletyką. 10. Pedagogika, katechetyka i metodyka.

Podczas studjów student jest obowiązany zdać następujące kołłokwja: *a)* język hebrajski, *b)* język grecki biblijny, *c)* patrologię, *d)* socjologię, *e)* historję sztuki kościelnej.

Student zobowiązany jest w czasie studjów odbyć conajmniej 6 trymestrów ćwiczeń w któremkolwiek seminarjum z uwzględnieniem obowiązujących proseminarjów.

§ 7. Każdy trimestr studjów studenta będzie mu zaliczony do magisterjum, jeżeli łączna liczba godzin wykładów i ćwiczeń przesłuchanych i odrobionych z zakresu wiedzy, odpowiadającego § 1 niniejszego rozporządzenia, będzie wynosiła 19 godzin tygodniowo.

§ 8. Po zdaniu wszystkich przepisanych egzaminów, przyjęciu pracy magisterskiej i stwierdzeniu przez Komisję Egzaminacyjną dopełnienia innych warunków, wymaganych przez program, student otrzymuje dyplom magistra według wzoru, ustalonego w § 12 niniejszego rozporządzenia, wymieniający wszystkie świadectwa egzaminowe z ocenami (celująco, dobrze, dostatecznie) temat i ocenę pracy magisterskiej.

Świadectwo egzaminowe Komisja egzaminacyjna zatrzymuje w aktach po wydaniu dyplomu.

§ 9. W razie niepomyślnego wyniku egzaminów, egzamin może być powtórzony w czasie, oznaczonym przez Komisję Egzaminacyjną.

W razie dwukrotnego niepomyślnego wyniku egzaminu, student może zdawać egzamin po raz trzeci tylko na zasadzie uchwały Rady Wydziałowej.

§ 10. Egzaminatorami są wszyscy honorowi, zwyczajni i nadzwyczajni profesorowie Wydziału. W wypadkach wyjątkowych Rada Wydziałowa może powołać na egzaminatora zastępcę profesora, docenta lub profesora innego Wydziału.

§ 11. Komisja Egzaminacyjna składa się z dziekana lub jego zastępcy, jako przewodniczącego, z profesora, wykładającego odnośny przedmiot, jako głównego egzaminatora i asesora, którego wyznacza dziekan z pomiędzy profesorów Wydziału. Wynik

egzaminu ocenia Komisja na wniosek głównego egzaminatora, wedle stopni: celujący, dobry, dostateczny, niedostateczny.

Uchwały Komisji Egzaminacyjnej zapadają większością głosów.

§ 12. Stopień magistra teologji nadaje kandydatowi w imieniu Rady Wydziałowej dziekan, przez wręczenie mu dyplomu o brzmieniu następującem:

Uniwersytet . . . . . Wydział . . . . .

L. . . . DYPLOM MAGISTRA TEOLOGJI.

Ks. . . . . (imię i nazwisko), urodzony dnia . . roku . . w . . . . . . (miejsce urodzenia — miejscowość, powiat, województwo) odbył przepisane studja w Uniwersytecie . . . . na Wydziale . . . . i zdał następujące egzaminy:

z . . . . . z wynikiem . . . .
z . . . . . z wynikiem . . . .
z . . . . . z wynikiem . . . .

oraz przedstawił z wynikiem . . . . pracę magisterską na temat . . . .

Wobec tego Rada Wydziału . . . . Uniwersytetu . . . . na wniosek Komisji Egzaminacyjnej nadaje ks. . . . . stopień magistra teologji, jako dowód zakończenia studjów uniwersyteckich.

Miejscowość . . . . Data . . . .

M. P. Rektor . . . . Dziekan . . . .

§ 13. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ma moc obowiązującą dla studentów, którzy z początkiem roku akademickiego 1927/28 rozpoczęli lub później rozpoczną studja na wydziałach teologicznych.

Studenci, którzy rozpoczęli studja wcześniej, mogą uzyskać stopień magistra teologji, o ile Rada Wydziałowa uzna ich studja i egzaminy za wystarczające i o ile przedstawią pracę naukową, czyniącą zadość wymaganiom, określonym w § 5 niniejszego rozporządzenia.

Minister Wyznań Religijnych i Ośw. Publ.
Dr Dobrucki

Odezwa
diecezjalnego Dyrektora Papieskiego Dzieła Rozkrzewiania Wiary

Po zamianowaniu ks. Kazimierza Bajerowicza z Pniew w Poznańskiem, Krajowym Prezesem Pap. Dzieła Rozkrzewienia Wiary na Polskę, odbyło się pierwsze zebranie wszystkich dyrektorów diecezjalnych w Płocku 27/VI. br., które uchwaliło nowy statut; statut ten zatwierdzony przez Najwyższą Radę Generalną w Rzymie, obowiązuje zamiast dawnego prowizorycznego, a jest ogłoszony w „Pobudce Misyjnej" Nr. 5 i w osobnej broszurze Ks. Bajerowicza: „Papieskie Dzieło Rozkrzewiania Wiary na całym świecie". Broszura ta przesłana do wszystkich parafij, w których Dzieło jeszcze nie zaprowadzone, zawiera oprócz statutu historję i organizację Dzieła, łaski i przywileje udzielone przez Stolicę Apostolską członkom, jakoteż wykaz pism i broszur, traktujących o sprawie misyjnej, ułatwia więc bardzo zaprowadzenie Dzieła.

Ponieważ rok kalendarzowy jest rokiem obrachunkowym Dzieła R. W., dlatego najuprzejmiej proszę P. T. Księży Dyrektorów paraf. o nadesłanie do 20/I. 1929 roku sprawozdania za rok 1928, ściśle według formularzy drukowanych. Ze sprawozdań pa-

rafjalnych ułożę sprawozdanie diecezjalne dla Sekretarjatu Generalnego w Poznaniu. Według uchwały zgromadzenia w Płocku, organem Dzieła jest „Pobudka Misyjna", zwana od Nowego Roku Rocznikiem Dz. R. W. Każda dziesiątka otrzymywać będzie jeden egzemplarz bezpłatnie. Proszę uprzejmie donieść mi jaknajprędzej, ile egzemplarzy przysłać do każdej parafji. Kto prenumeruje Roczniki dla siebie, płaci 2 Zł. rocznie. W razie nie otrzymania numerów trzeba reklamować. „Misje Katolickie", które zebranie XX. Dyrektorów bardzo zaleca, można prenumerować tylko na swój koszt. Proszę również donieść, ile potrzeba kart dla dziesiętników wpisanych, bym tych druków mógł dostarczyć jeszcze przed 1-szym stycznia. Oprócz kart dla dziesiętników prześlę t. zw.: „Spis składek, zebranych przez dziesiętników", w którym ks. Dyrektor paraf. wypisuje przez kalkę nazwiska dziesiętników, składki roczne, a do sprawozdania za rok przeszły dołączy kartkę ze spisu. Zwracam uwagę, że składka tygodniowa wynosi 5 gr., więc za 52 tygodnie w roku wyniesie 2 Zł. 60 gr., a nie 2 Zł. 40 gr. Oprócz pieniędzy mogą członkowie zbierać zużyte znaczki pocztowe, stanjol, stare monety, pierścionki i inne przedmioty wartościowe.

Zbliża się uroczystość Trzech Króli, należy dołożyć wszelkich starań, by ta uroczystość będąca świętem Dz. R. W. przyczyniła się rzeczywiście do rozbudzenia zainteresowania się wszystkich sprawą misyjną. W tym celu należy w Nowy Rok zapowiedzieć składkę w Trzech Króli na Dzieło R. W. W sobotę przed uroczystością urządzić spowiedź wieczorem, a w samą uroczystość wspólną Komunię św. na intencję rozkrzewienia wiary; kazania, zmiana tajemnic różańcowych powinny być poświęcone Dziełu R. W. O ile w której parafji da się urządzić jaki wieczorek misyjny, a choćby tylko zebranie członków i sympatyków, należy o tem pomyśleć.

Mam nadzieję, że tak obchodzona uroczystość Trzech Króli, nie tylko przysporzy funduszów Dziełu, ale i zapali serca wiernych, dotąd może obojętnych, dla wielkiej sprawy nawrócenia pogan do wiary św.

W Sekretarjacie Generalnym dla spraw misyjnych w Poznaniu, można nabyć następujące broszury; „Nasze obowiązki wobec Misyj", cena 60 gr.; „Propaganda misyjna", cena 1 Zł. 50 gr., można sprowadzać albo wprost z Sekretarjatu, albo przez podpisanego.

Ks. Andrzej Biliński
Kierownik diecezjalny Pap. Dzieła R. W.

Wizytacja kanoniczna

dekanatu Rzepiennickiego odbyła się w dniach zapowiedzianych w Kurendzie V.

J. E. Najprzew. Ks. Biskup Ordynarjusz zwizytował parafje: Rzepiennik Biskupi, (Sakrament bierzmowania przyjęło 1180 osób), Rozembark, (889), Moszczenicę, (1008), Staszkówkę, (352), Turzę, (290), a ponadto zwizytował w dekanacie Pilzneńskim Łęki Górne w dniach od 2 – 4 czerwca, (sakrament Bierzmowania przyjęło 1037 osób).

J. E. Ks. Biskup Sufragan dokonał wizytacji w Polnej, sakrament Bierzmowania przyjęło 301 osób, w Szalowej (429), w Łużnej (878), w Zborowicach (327), w Siedliskach (650). –

L. 9515.

Wymiar podatku dochodowego P. T. Duchowieństwa

Według oświadczenia Pana Ministra Skarbu, postanowienie art. 26. Ustawy podatkowej, przewidującej 20-procentową podwyżkę do podatku dochodowego osób bezżennych — nie ma zastosowania do kapłanów.

Jeżeliby tedy zaszedł fakt takiego wymiaru z 20-procentową podwyżką, należy wnieść sprzeciw a Nas zawiadomić, że Urząd Skarbowy wymierzył istotnie 20% podwyżkę.

Rytuały

rozesłaliśmy Urzędom parafjalnym w tej ilości egzemplarzy, w jakiej były zamówione i z góry zapłacone.

Jeżeli kto z P. T. Kapłanów zamawiał przez Urząd parafjalny dla siebie, a nie jest już w tej parafji, z której zamówienie nadeszło, niech się zgłosi do odnośnego Urzędu parafjalnego po swój egzemplarz.

Od 1 czerwca 1928 r. jeden Rytuał kosztuje 40 Zł. Zamawiać można pod adresem: Księgarnia katolicka w Katowicach.

Z Wydawnictw

Na uroczystość papieską:

Ks. F. Moroń: „*Akademja papieska*", bibljoteki wieczornicowej tomik 12, zawierający kompletny materjał na obchód uroczystości papieskiej. Cena 2 Zł.

Pieśni:

Ks. J. Wiśniewski: „*Hymn papieski*", głosy po 0,10 part., na dwa głosy równe z akompaniamentem fortepianu. Cena 1 Zł. — „*Błogosław Boże*", głosy po 0,10 part. Hymn ku czci Ojca św. na 2 głosy równe z tow. fortepianu. Cena 1 Zł.

F. Nowowiejski: „*Hymn katolicki*", głosy po 0.30 part., pieśń na 2 głosy lub chór unisono z tow. fortepianu lub organu. Cena 2·50 Zł. — „*Hymn katolicki*", głosy po 0,30 part., na chór mieszany. Cena 2·50 Zł. — „*Hymn katolicki*", głosy po 0,30 part., hymn organizacyj katolikkich na 1 lub 2 głosy równe z tow. fortepianu lub organu. Cena 2·50. — „*My chcemy Boga*", głosy po 0,30 part., na 6-cio głosowy chór mieszany z tow. fortepianu lub organu. Cena 3 Zł. — „*Króluj nam Chryste*", głosy po 0,30 part., hymn na 2 głosy lub chór unisono z tow. fortepianu. Cena 2·50 Zł. „*Króluj nam Chryste*", głosy po 0,30 part., na chór mieszany. Cena 3·40 Zł.

Adres zamówień: Spółka Akcyjna „Ostoja" Poznań, Pocztowa 15.

„*Święto papieskie*", broszura wydana przez ks. Biskupa Kubinę. Adres: Sekretarjat Ligi Katolickiej w Częstochowie.

„*Pamiętnik kursu duszpasterskiego w r. 1927 w Poznaniu*" kosztuje z przesyłką 3·50 Zł. — Adres: „Unitas" Poznań, Marcinkowskiego 22.

Ks. Józef Makłowicz: „*Mały Katechizm*", wyjęty z nauki „wiary i obyczajów". Wyd. piąte. Miejsce-Piastowe, 1928.

Od Nowego Roku mają wychodzić w Płocku perjodycznie „Czytanki świąteczne", omawiające w formie popularnej aktualne zagadnienia religijno-społeczne. Egzemplarze okazowe omawiają sprawy: Prześladowanie katolików w Meksyku; Kościół narodowy; Ukryty wróg (masonerja) itd. Adres: Dobra Prasa, Płock, Piekarska 5.

Zmiany wśród Duchowieństwa.

Odznaczeni Rokietą i Mantoletem: ks. Marcin Rojek, dziekan łącki; ks. Jan Solak, dziekan grybowski i ks. Michał Nawalny, dziekan baranowski; *Exposit. can.* ks. Adam Wawrzykowski, proboszcz w Ropie.

Instytuowany na probostwo w Lisiej Górze ks. Aleksander Rusin.

Na katechetę do szkoły powsz. im. Kochanowskiego, przeznaczony ks. Stanisław Gazda.

Zmarli:

Ks. Paweł Sulma, katecheta szkoły powsz. w Nowym Sączu, zmarł dnia 2 grudnia.
Ks. Jan Dymurski, b. proposzcz w Cikowicach, zmarł w Krakowie 10 grudnia.
Societati precum adscripti.

R. i. p.!

Z KURJI BISKUPIEJ

W Tarnowie, dnia 22 grudnia 1928

Ks. Roman Sitko
kanclerz

† LEON Bp.

Nakładem Kleru Diecezjalnego — Z Drukarni Zygmunta Jelenia w Tarnowie